

Prof. MUDr. Pavel Pafko, DrSc.

Vážené kolegyně a kolegové, dámy a pánové,

Česká lékařská komora pravidelně oceňuje své nejvýznamnější členy již od roku 1996. Titul „Rytíř lékařského stavu“ je každoročně udělován jedné z osobností české medicíny, která výkonem své lékařské praxe či vědeckou činností významným způsobem přispěla k rozvoji medicíny, a která se svým morálním jednáním stala příkladem a vzorem pro své kolegy. Na rozdíl od celé řady dalších existujících ocenění je titul „Rytíř lékařského stavu“ výjimečný také tím, že o jeho udělení rozhodují demokratickým způsobem samotní lékaři – členové komory.

Dnes vstoupí do pomyslné síně slávy v pořadí již 23. člen tohoto elitního klubu – pan prof. MUDr. Pavel Pafko, DrSc. A přestože pana profesora, dovolím si nepochybovat, jistě všichni známe, dovolte mi, abych vám alespoň stručně jeho osobnost přiblížil.

Profesor Pafko – Rytíř lékařského stavu

Další slova zdají se být zbytečná. Profesor Pafko je totiž bez diskuse symbolem a živoucí legendou české chirurgie. Vždyť každý v této zemi ví, že to byl právě on, kdo operoval prezidenta Havla, a kdo mu zachránil život. Nebudu se snažit vyjmenovávat desítky známých osobností, které pan profesor během své profesní dráhy zatím operoval. Jednak bych to nedokázal, ale především by to bylo neuctivé jak vůči tisícům neznámých pacientů, tak vůči panu profesorovi, který každého z nich operoval se stejnou pečlivostí. Pan profesor Pafko, je po zásluze lékařskou celebritou, ale v žádném případě není nafoukaným doktorem jen pro bohaté, vždy totiž byl, je a bude lékařem všech pacientů, kteří jeho šikovnost potřebují, všech, jejichž život závisí na zručnosti jeho rukou.

Pavel Pafko se narodil 3. července 1940 v Bratislavě jako typický Čechoslovák. Tedy syn právníka z Prešova a matky z Holešovic. Vyrůstal za války na Slovensku a i po jejím skončení žil v Bratislavě, kde také vystudoval střední školu. Do Prahy se přestěhoval až později, aby zde v roce 1957 zahájil studium na Fakultě všeobecného lékařství UK.

Tak, jako mnoho jiných budoucích chirurgů, tak i medik Pafko během studií pomáhal jako demonstrátor na Anatomickém ústavu. Po promoci v roce 1963 nejprve nastoupil na roční základní vojenskou službu na letecké základně v Čáslavi. Po skončení vojny pak začal pracovat jako lékař v nemocnici v Praze Na Františku.

V červnu 1966 nastupuje mladý lékař Pavel Pafko na III. chirurgickou kliniku VFN v Londýnské ulici a patrně netuší, že právě zde stráví většinu svého profesního života. V roce 1968 sice odjel na stáž do tehdy západoněmeckého Nordhornu, ale v roce 1970 již opět pracuje v Praze na traumatologickém oddělení. Poté co v roce 1972 složil u profesora Knoblocha na Bulovce druhou atestaci z chirurgie, byl následující rok jmenován na traumatologii vedoucím lékařem.

Zatím co v 70. letech doktor Pafko pracoval především jako traumatolog, tak v letech osmdesátých se začíná věnovat hrudní chirurgii, zejména náročným operacím jícnu a plic. V roce 1981 získal titul kandidáta věd a o pět let později docenturu, když habilitoval s prací na téma „Vstřebávání alkoholu a acylpyrinu po resekcích žaludku“.

Díky své erudici dosáhl již v roce 1989 titulu doktora věd a po sametové revoluci byl pak po zásluze logicky jmenován profesorem chirurgie University Karlovy.

V roce 1992 přebírá profesor Pafko vedení III. chirurgické kliniky I. LF UK v Praze a od roku 1994 se zde spolu se svým týmem začíná připravovat na transplantace plic. Součástí této přípravy jsou mimo jiné studijní pobyty v Londýně i operace ve Vídeňské všeobecné nemocnici pod vedením profesora Waltera Klepetko. Po této náročné přípravě konečně v prosinci 1997 přichází Den D, kdy profesor Pafko mohl provést ve FN Motol první transplantaci plic v České republice. Operace byla úspěšná a pacient ji přežil o celých 7 let.

Možná se chcete zeptat, proč profesor Pafko transplantoval plíce v Motole a nikoliv v Londýnské ulici. To bylo tak. V prosinci 1996 profesor Pafko operoval tumor plic prezidenta Václava Havla, jehož zdravotní stav sledoval takřka v přímém přenosu celý národ. Ze skvělého chirurga s perfektní reputací mezi kolegy i pacienty se naráz stala mediální hvězda. Navzdory této slávě však pan profesor Pafko zůstal nohama pevně na zemi a zájem veřejnosti o operaci prezidenta republiky využil mimo jiné k tomu, aby upozornil na paradox, že lékař za operaci plic prezidenta republiky dostává nižší plat než automechanik za opravu jeho služební limuzíny. Za tento výrok se na jednu stranu logicky stal terčem slabomyslných útoků, na druhou stranu však získal cenu LOK za statečnost. Výsledkem zájmu o zdravotní stav prezidenta Havla byla ale také veřejná kritika nevyhovujícího stavu budovy chirurgie v Londýnské ulici. Klinika se díky tomu mohla přestěhovat do FN Motol. A to je důvod, proč první transplantaci plic profesor Pafko neprovedl v Londýnské, ale v Motole.

Program transplantací plic pokračoval v Motole pod vedením profesora Pafka až do 100. operace. V roce 2010 sice pan profesor ve svých 70 letech předal vedení kliniky profesorovi Lischkemu, ale i ve svých 75 letech stále pravidelně operuje a my všichni doufáme, že ještě dlouho operovat bude.

Za přínos české medicíně profesor Pafko dne 28. 10. 2013 převzal z rukou prezidenta republiky medaili Za zásluhy.

Chirurga sice především reprezentují výsledky operací, ale pokud jde o chirurga tak excelentního, jakým je pan profesor Pafko, je logické, že se o své zkušenosti dělí nejenom se sekundáři, kteří mu asistují při operacích, ale také s dalšími kolegy prostřednictvím svých knih. Profesor Pafko je například autorem učebnice „Náhlé příhody břišní“ nebo publikace „Causae mortis v chirurgii“. Napsal rovněž knihu „Komplikace v plicní chirurgii“ a s profesorem Lischkem vydali monografii „Plicní chirurgie“.

O své životní zkušenosti a názory se pan profesor podělil s čtenáři mimo jiné jako autor souboru úvah a reflexí vydaného pod názvem „Medicinmani a ti druzí“ nebo v knize vyprávění o životě, která vyšla pod názvem „Šlo to skoro samo“.

Pan profesor Pafko patří mezi všeobecně uznávané osobnosti, které svojí prací, názory a životem překročily hranice svého oboru. Je celebritou v tom nejlepší slova smyslu, tedy osobností, která si zaslouhuje náš obdiv a uznání. A to nejenom za svoji práci, ale i za odvahu, s níž publikuje a obhájí své názory v novinách, v debatách a na konferencích, včetně těch, jejichž pořadatelem je ČLK. Profesor Pafko je zkrátka slušný člověk, kolega a férový chlap.

Motorkář, cyklista, ale také třeba turista, který se podle svých vlastních slov na stará kolena chystá courat přírodou s kbelíčkem barvy a obnovovat turistické značky. I to je pan profesor Pafko. Tak ať mu elán vydrží.

Moudrost, skromnost, nezištnost a pracovitost, spolu s pevnými morálními zásadami zdobí rytíře.

Vážené kolegyně, Vážení kolegové, dámy a pánové, jsem hluboce přesvědčen, že titul Rytíř lékařského stavu náleží prof. MUDr. Pavlu Pafkovi, DrSc. právem.